

OTEC Deventer is een erkend orthopedisch instrumentmakerij dat lichaamsgebonden hulpmiddelen aanmeet, vervaardigt en verstrekt. Eén van deze hulpmiddelen is de Utx, een maatwerk knie-enkel-voet orthese. De UTX wordt vervaardigd door Ambroise.

De UTX is een lijn van knie-enkel-voet orthesen voor personen met een complete of gedeeltelijke verlamming van één of beide benen en/of een ernstige instabiliteit van de knie. Met behulp van een UTX wordt de gebruiker gestimuleerd alle nog aanwezige restfunctie optimaal in te zetten en kan de gebruiker weer veilig en dynamisch lopen.

Wanneer een UTX gebruiken

De UTX is ontwikkeld om het looppatroon te behouden en te ondersteunen voor personen met verminderde spierkracht. Additioneel kan ook de instabiliteit van de knie, in x-stand, o-stand of overstrekking gestabiliseerd worden. Verminderende kracht in het been kan verschillende oorzaken hebben.

Behandeling is noodzakelijk

Een been dat niet goed stabiel kan blijven, kan leiden tot onzekerheid, vallen, maar ook pijn. Daarnaast is het belangrijk om een behandeling te starten om verdere beschadiging van interne structuren in de knie te minimaliseren en val-incidenten te voorkomen.

Voordelen van de UTX

- ✓ Actieve en dynamische correctie van het been
- ✓ Geen beperking van de normale looppatroon
- ✓ Laag gewicht
- ✓ Hoog draagcomfort
- ✓ Kan onder de kleding worden gedragen.
- ✓ Op maat gemaakt en daardoor goede pasvorm

Werking van de UTX

Bij artrose van de knie is vaak één zijde (het compartiment) van de knie meer aangedaan dan de andere. Deze degeneratie zorgt ervoor dat de knie inzakt op het (meer) aangedane deel, waardoor dit deel juist zwaarder belast wordt. Om verergering van de instabiliteit te voorkomen moet die kant van de knie juist ontlast worden. Dit leidt meestal al vrij snel tot vermindering van de klachten. De pijn wordt vaak versterkt door het optreden van ontstekingsreacties op het aangedane compartiment. Dit kan niet goed genezen als de belasting op het ontstoken kraakbeen van het compartiment niet beneden een bepaald niveau zakt. Ontlasting van de aangedane zijde van de knie (door de knie-orthese) kan dus ook bijdragen aan het verminderen van de ontstekingsreacties. Ook dat kan een positief effect hebben op het verminderen van de pijn. Dit effect is pas na een paar dagen merkbaar.

Fotomaatname

Elke UTX wordt individueel op maat gemaakt op basis van twee digitale foto's middels de Ambroise Fotomaatname Techniek.

De software zet de foto's om in een bouwtekening met de exacte beencountour en afmetingen. Ingipsen van het been is niet nodig. Eerst wordt begonnen met een onderzoek van de spierkracht en mobiliteit van de heup, knie en enkel. Daarna wordt er een analyse gemaakt van het looppatroon. Het aanmeten gebeurt op afspraak en duurt gemiddeld zo'n half uur

Afleveren

Als de orthese klaar is, wordt er een afleverafspraak gemaakt. Op dat moment vindt de laatste controle plaats voordat de orthese wordt afgeleverd. Het maken van maatwerk-voorzieningen neemt nogal wat tijd in beslag: aanmeten, aanvragen bij de verzekeraar, passen, eventueel nog een correctie aanbrengen en afwerken. De levertijd van de UTX is, ondanks dat, vrij kort hoewel het toch om een strikt individuele voorziening gaat. De voorziening kan, als er akkoord voor is gegeven, binnen 3 weken geleverd worden. Het is aan te rijden bij het afleveren goede schoenen aan te trekken die:

- Een goede stevige sluiting hebben (bij voorkeur veters)
- Niet te hoog sluiten (geen laarzen)

Eerste gebruik van de UTX

Als u de UTX mee naar huis krijgt, kunt u de orthese tijdens uw dagelijkse bezigheden gaan gebruiken. Houdt er bij het eerste gebruik rekening mee dat u aan het dragen van een UTX moet wennen. Om goed te functioneren, moet de orthese op verschillende plekken tegen uw been duwen. Op deze drukpunten moet uw huid wennen aan de belasting.

Het is daarom verstandig om het gebruik van de UTX langzaam op te bouwen. Hoewel de meeste gebruikers de UTX de gehele dag dragen, kan het geen kwaad de eerste dagen de gebruiksduur langzaam op te bouwen.

De instrumentmaker heeft met u tijdens de pasfase de UTX ingesteld. De gekozen instellingen waren op dat moment het beste voor uw situatie, toch kan het nodig zijn dat enkele van deze instellingen later worden gewijzigd. U kunt tenslotte pas echt goed beoordelen of de UTX lekker zit, door hem aan aantal uren te dragen. Daarom is het verstandig om uw ervaringen van de eerste dagen voor uzelf goed te registreren, bijvoorbeeld door ze op te schrijven. Als u na verloop van een paar dagen vindt dat er toch nog wat aan de instelling van uw UTX kan worden verbeterd, dan heeft uw instrumentmaker een goed beeld van uw ervaringen en weet hij hoe hij de UTX het beste kan aanpassen om aan uw wensen te voldoen.

Het instellen van de UTX vraagt een goed inzicht van de klinische situatie van uw knie-enkel-voet en de mogelijkheden en onmogelijkheden van de UTX. Uw instrumentmaker is daar voor opgeleid. Neem daarom contact met hem op als er wat verandert moet worden en ga instellingen niet zelf veranderen.

Onderhoud van de UTX

De UTX is gemaakt van duurzame niet roestende materialen. U kunt de UTX het beste schoonmaken met een vochtige doek, eventueel bevochtigd met ontvettende middelen, zoals bijvoorbeeld Glasex.

Het zelf smeren en reinigen van het scharnier van de UTX wordt afgeraden. De meeste smeermiddelen zijn vettig van aard en trekken stof aan. De UTX wordt onder de kleding gedragen en daar kan het scharnier gemakkelijk stof aantrekken. Gebruik van vetten of oliën in het scharnier leidt er dan toe dat er snel vuil wordt aangetrokken. Dat kan een averechts effect hebben op het soepel lopen van diverse scharnierdelen. Daarnaast kan olie of vet in het scharnier leiden tot vlekken op de kleding.

Het is raadzaam bij actief gebruik één maal per jaar (bij zeer actief gebruik twee maal per jaar) uw UTX te laten nakijken door uw instrumentmaker. Hij kan de goede werking van uw orthese dan beoordelen, maar kan ook opnieuw bekijken of de UTX nog wel de beste oplossing is voor uw klinische situatie.

Wat te doen bij problemen

Ondanks de zorg die Ambroise en uw instrumentmaker besteden aan het waarborgen van de maximale kwaliteit van uw UTX kan er iets mis gaan. Uw instrumentmaker is eerste aanspreekpunt in het geval van problemen. Hij kan het beste beoordelen wat er moet gebeuren om de problemen te verhelpen. Het kan zijn dat het veranderen van één van de instellingen van de UTX in uw geval het beste is. Misschien is er ondanks alle waarborgen toch iets stuk gegaan. Uw instrumentmaker kan beoordelen of hijzelf de reparatie kan uitvoeren, of dat uw UTX teruggestuurd worden naar Ambroise. Ook kan uw instrumentmaker onderzoeken of uw situatie wellicht zo is veranderd, dat de UTX niet meer de beste oplossing is voor u.

Praat ook gerust met uw arts over mogelijke problemen met uw orthese. Een orthese moet bijdragen aan het verminderen van uw klachten. Als dat niet zo is, dan moet daar een oplossing voor worden gezocht.

De garantie op een UTX is bij normaal gebruik één jaar.

Aan- en uittrekken UTX

De UTX-Swing orthese wordt zittend aangetrokken. Hiertoe moet de orthese eerst met de hand worden ontgrendeld. Strek het kniescharnier van de orthese, maak dorsaalflexie in het enkelscharnier (bring het voetgedeelte omhoog) en buig de orthese. De orthese wordt in gebogen toestand op het been gelegd. In sommige gevallen wordt de voet eerst op de voetondersteuning geplaatst waarna voet en voetondersteuning samen in de schoen worden gestoken. In andere gevallen wordt de voetondersteuning eerst in de schoen geplaatst. De bandage onder de knie wordt als eerste vastgemaakt. De volgorde van de overige drie bandages kan vrij worden gekozen.

De UTX-EFS/Stabil orthese wordt ook zittend aangetrokken. Hiertoe moet de orthese eerst met de hand worden ontgrendeld. Strek het kniescharnier van de orthese, duw de boven op de orthese en buig de orthese.

Op Ambroise's YouTube kanaal is een instructievideo te vinden hoe de UTX kan worden aan- en uitgetrokken.
www.youtube.com/AmbroiseHolland

Het zal enige oefening kosten om behendig te worden in het aan- en uittrekken van de orthese.

Opstaan

Tijdens het opstaan met de UTX-Swing orthese moet de meeste steun genomen worden op de niet aangedane zijde. Zet deze voet iets meer onder de stoel, zodat het meeste gewicht op dat been komt te steunen. Druk diagonal op. Eenmaal in stand, de knie van het been met de orthese goed strekken totdat het scharnier in het slot valt (klikt). Nu kan er steun op genomen worden en is een veilige situatie geëceerd. Het is belangrijk dat u zeker weet dat de orthese goed in het slot is gevallen. Wanneer dit niet gebeurt, kunt u met uw hand de knie nog verder naar achteren duwen, zodat het scharnier op slot valt. In incidentele gevallen is het aan te raden het been al te strekken en in het slot te laten vallen voordat u opstaat.

Zitten

Om met de *UTX-Swing* te kunnen gaan zitten, moet het kniescharnier worden ontgrendeld. Ontgrendeling gaat op dezelfde wijze als tijdens het lopen: maak een (kleine) stap met het andere been waarbij de enkel voldoende in dorsaalflexie wordt gebracht (onderbeen ten opzichte van de voet naat voren) en strek hierna de knie. De orthese is nu ontgrendeld en de knie kan worden gebogen.

Voor het gaan zitten met de *UTX-EFS/Stabil* orthese moet het kniescharnier handmatig worden ontgrendeld. Strek hiertoe de knie, duw de knop op het kniescharnier in en buig de knie. Als de knie niet wordt gestrekt, zal de orthese niet ontgrendelen. Dit betekent dat de orthese alleen bewust ontgrendeld kan worden. Het zal nooit per ongeluk gebeuren.

De *UTX-Free* hoeft niet eerst ontgrendeld te worden. Deze variant heft geen vergrendeling tegen buigen.

Sluiten van de clips – wanneer de brace om het been zit

Stap 1 Pak de clip met duim en wijsvinger vast en breng hem naar de sluiting toe. Haak de clip aan, met een draaiende beweging valt hij in de sluiting.

Stap 2 Let erop dat de clip genoeg in de sluiting gevallen is.

Stap 3 Buig de clip dicht en zorg ervoor dat er geen huid tussenkomt, met de andere hand.

Stap 4 Bij het horen van de 'klik' is de clip goed gesloten.

Openen van de clips – wanneer de brace om het been zit

Stap 1 Zet het topje van uw duim achter het

Stap 2 Trek de clip open en buig hem z over open dat

uitstekende gedeelte van de clip en wip met uw vinger de clip open.

Stap 3 Pak het uiteinde van de clip vast met duim en wijsvinger en draai de clip al seen 'sleutel' uit de sluiting.

hij in het verlengde ligt.

